

اعمال شب و روز اول ماه رمضان / امشب آسمان را نظاره کنیم

نگاه کردن به آسمان و تلاش برای دیدن هلال ماه رمضان از اعمال توصیه شده شب اول رمضان است.

نگاه کردن به آسمان و تلاش برای دیدن هلال ماه رمضان از اعمال توصیه شده شب اول رمضان است. غسل، زیارت امام حسین(ع) و قرائت دعاهای خاص امشب نیز دیگر اعمالی است که از سوی پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع) توصیه شده است.

13 فروردین / اعمال شب و روز اول ماه رمضان / امشب آسمان را نظاره کنیم

به گزارش ایکننا، امشب آخرین شب ماه شعبان و فردا آغاز ماه پرخیر و برکت رمضان است. امسال حول حالنای طبیعت و انسان تلفیق شده و ایرانیان پس از عیدی شادی آفرین وارد ماهی پربرکت می شوند تا همزمان با بهار طبیعت دل هایشان را با بهار قرآن نورانی تر کنند.

برای شب و روز اول ماه رمضان اعمال مستحبی فراوانی توصیه شده است از استهلال ماه رمضان گرفته تا قرائت زیارت امام حسین(ع). بخشی از اعمال توصیه شده امشب و فردا به شرح ذیل است:

اعمال شب اول ماه رمضان

اول: استهلال [یعنی جست و جوی هلال ماه]، و بعضی استهلال این ماه را واجب دانسته اند. پس امشب به سوی آسمان نگاه کنیم. روایت شده: زمانی که رسول خدا صلی الله و علیه و آله هلال ماه رمضان را رؤیت می کرد، روی شریفش را به جانب قبله می گرداند و می گفت: «اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا يَا لَأَمْنٍ وَ الْإِيمَانِ وَ السَّلَامَةِ وَ الْإِسْلَامِ وَ الْعَافِيَةِ الْمُجْتَلَةِ وَ دِفَاعِ الْأَسْقَامِ [وَ الرِّزْقِ الْوَاسِعِ] وَ الْعَوْنِ عَلَى الصَّلَاةِ وَ الصِّيَامِ وَ الْقِيَامِ وَ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ اللَّهُمَّ سَلِّمْ لَنَا لِيَشَهْرَ رَمَضَانَ وَ تَسَلِّمْهُ مِنَّا وَ سَلِّمْهُ فِيهِ حَتَّى يَنْقُضِيَ عَنَّا شَهْرُ رَمَضَانَ وَ قَدْ عَقُوتَ عَنَّا وَ عَقَرْتَنَا وَ رَحِمْتَنَا؛ خدایا این ماه را بر ما نو کن به ایمنی و ایمان و سلامت و اسلام و عافیت بزرگ، و دفاع در برابر بیماری ها، و یاری بر نماز و روزه و شب زنده داری و تلاوت قرآن. خدایا ما را برای ماه رمضان سالم گردان، و ماه رمضان را از ما سالم دریافت کن و ما را در آن تا از ما بگذرد به سلامت دار درحالیکه از گناهان ما درگذشته و ما را مورد آمرزش و رحمت خویش قرار داده باشی».

همچنین توصیه شده است که دعای چهل و سوم صحیفه کامله سجادیه را در هنگام رؤیت هلال بخوانیم.

دوم: غسل کردن به نیت اول ماه رمضان.

سوم: زیارت امام حسین(ع) که روایت شده است: هر که امام حسین(ع) را زیارت کند، گناهانش ریخته شود و ثواب حجاج و معتمران آن سال را دریابد. دلدادگان امام حسین(ع) که امکان حضور در کربلا را ندارند می توانند زیارتنامه های معتبر امام حسین(ع) را در این شب مبارک بخوانند.

چهارم: اقامه دو رکعت نماز که در هر رکعت سوره «حمد» و سوره «انعام» را بخوانیم و از خدا درخواست کنیم که ما را کفایت کند و از آنچه از درد ها می ترسد حفظ کند.
پنجم: خواندن دعای «اللَّهُمَّ انْ هَذَا الشَّهْرُ الْمُبَارَكُ».

ششم: خواندن دعایی از امام جواد(ع) که در کتاب «اقبال» به شرح زیر ذکر شده است که پس از نماز مغرب دست ها را بلند کنیم بخوانیم:

اللَّهُمَّ يَا مَنْ يَمْلِكُ التَّدْبِيرَ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ يَا مَنْ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَ مَا تُخْفِي الصُّدُورُ وَ نُجْنَ الصَّمِيرُ وَ هُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ تَوَكَّلْنَا عَلَيْهِ وَ لَا تَجْعَلْنَا مِمَّنْ شَقِيَ فَكْسِيلَ وَ لَا يَمُنُّ هُوَ عَلَى غَيْرِ عَمَلٍ يَتَّكِلُ اللَّهُمَّ صَحِّحْ أُمَّدَانَنَا مِنَ الْعِلَلِ وَ أَعِنَّا عَلَى مَا افْتَرَضْتَ عَلَيْنَا مِنَ الْعَمَلِ حَتَّى يَنْقُضِيَ عَنَّا شَهْرُكَ هَذَا وَ قَدْ أَدَيْتَنَا مَفْرُوضَكَ فِيهِ عَلَيْنَا اللَّهُمَّ أَعِنَّا عَلَى صِيَامِهِ وَ وَفَّقْنَا لِقِيَامِهِ وَ تَسَيَّطْنَا فِيهِ لِلصَّلَاةِ وَ لَا تَحْجُبْنَا مِنَ الْقِرَاءَةِ وَ سَهِّلْ لَنَا فِيهِ إِيْتَاءَ الزَّكَاةِ اللَّهُمَّ لَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا وَصَبًا وَ لَا تَعَبًا وَ لَا سَقَمًا وَ لَا عَطَبًا.

خدایا ای آنکه مالک تدبیر است، و او بر هر چیز تواناست، ای آنکه می داند خیانت دیده ها را و آنچه را سینه ها پنهان می کنند و نهاد نهن می کند، و او لطیف و آگاه است. خدایا ما را از کسانی قرار ده که تصمیم گرفتند آنگاه انجام دادند، و از کسانی قرار مده که تیره بخت شدند و در نهایت تبلی کردند و از آنانی قرار مده که بر غیر عمل صالح تکیه کردند. خدایا بدن های ما را از بیماری ها سلامتی بخش و ما را بر انجام آنچه از عمل بر ما واجب کرده ای یاری ده، تا این ماه از ما سپری شود درحالیکه آنچه را در این ماه بر ما واجب نموده ای ادا کرده باشیم. خدایا ما را بر روزه اش یاری ده، و برای شب زنده داری اش موفق بدار و برای نماز در این ماه ما را شاداب گردان، و از قرائت قرآن محروم نکن و پرداخت زکات را در این ماه بر ما آسان کن. خدایا درد مزمن، خستگی، بیماری، هلاکت را بر ما چیره مکن.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا الْإِفْطَارَ مِنْ رِزْقِكَ الْحَلَالِ اللَّهُمَّ سَهِّلْ لَنَا فِيهِ مَا قَسَمْتَهُ مِنْ رِزْقِكَ وَ يَسِّرْ مَا قَدَرْتَهُ مِنْ أَمْرِكَ وَ اجْعَلْهُ حَلَالًا طَيِّبًا نَقِيًّا مِنَ الْأَتَامِ خَالِصًا مِنَ الْأَصَارِ وَ الْأَجْرَامِ اللَّهُمَّ لَا تُطْعِمْنَا إِلَّا طَيِّبًا غَيْرَ حَبِيثٍ وَ لَا حَرَامٍ وَ اجْعَلْ رِزْقَكَ لَنَا حَلَالًا لَا يَشُوْبُهُ دَسَسٌ وَ لَا أَسْقَامٌ يَا مَنْ عِلْمُهُ بِالسِّرِّ كَعِلْمِهِ بِالْأَعْلَانِ يَا مُتَقَصِّلًا عَلَى عِبَادِهِ بِالْإِحْسَانِ يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ يَكُلُّ شَيْءٌ عِلْمِي خَيْرٌ اللَّهُمَّ ذَكَرَكَ وَ جَيَّبْنَا عُسْرَكَ وَ أَيْلْنَا بُسْرَكَ وَ اهْدِنَا لِلرَّشَادِ وَ وَفِّقْنَا لِلسَّدَادِ وَ اعْصِمْنَا مِنَ الْبَلَايَا وَ صُنَّا مِنَ الْأَوْزَارِ وَ الْخَطَايَا يَا مَنْ لَا يَغْفُرُ عَظِيمَ الذُّنُوبِ غَيْرُهُ وَ لَا يَكْشِفُ السُّوءَ إِلَّا هُوَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

خدایا افطار از روزی حلال را روزی ما کن. خدایا آنچه که از روزی ات در این ماه قسمت ما کردی دست یافتن به آن را برای ما هموار کن و آنچه را از فرمانت برای ما تقدیر کرده ای آسان کن، و آن را حلال و پاک و پاکیزه از گناهان بوده از گرانباری ها و بزهکاری ها قرار ده. خدایا به ما مخوران جز غذای پاک که نه پلید باشد و نه حرام و روزی ات را برای ما حلال گردان، که آلودگی ها و در ها با آن در نیامیزد، ای که داناییاش به امور پنهان، همانند دانایی اش به امور آشکار است، ای فضل بخش بر بندگانش به احسان، ای آن که بر هر چیز تواناست، و به هر چیز دانا و آگاه است، یادت را به ما الهام کن و از سختی بر ما، ما را برکنار دار و به آسانی ات ما را برسان، و به راستی راهنمایمان باش، و به استواری توفیقمان ده، و از بلا نگاهمان بدار و ما را از بارهای گران گناهان و خطا ها حفظ کن، ای آن که گناهان بزرگ را جز او نیامرزد و احدی بدی را جز او برطرف نکند، ای مهربان ترین مهربانان.

وَ أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ وَ اجْعَلْ صِيَامَنَا مَقْبُولًا وَ يَالْيَوْمِ النَّفَّوِي مَوْضُولًا وَ كَذَلِكَ فَاجْعَلْ سَعْيَنَا مَشْكُورًا وَ قِيَامَنَا مَبْرُورًا وَ فَرَاتَنَا [وَ فَرَاءَتَنَا] مَرْفُوعًا وَ دَعَاءَنَا مَسْمُوعًا وَ اهْدِنَا لِلْحُسْنَى [الْحُسْنَى] وَ جَيَّبْنَا الْعُسْرَى وَ يَسِّرْنَا لِلْبُسْرَى وَ أَعْلَلْنَا الدَّرَجَاتِ وَ ضَاعِفْنَا لَنَا الْحَسَنَاتِ وَ أَقْبَلْنَا مِنَّا الصَّوْمَ وَ الصَّلَاةَ وَ اسْمَعْنَا مِنَّا الدَّعَوَاتِ وَ اغْفِرْ لَنَا الْخَطِيئَاتِ وَ تَجَاوَزْ عَنَّا السَّيِّئَاتِ وَ اجْعَلْنَا مِنَ الْعَامِلِينَ الْفَائِزِينَ وَ لَا تَجْعَلْنَا مِنَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ لَا الصَّالِينَ حَتَّى يَنْقُضَى شَهْرُ رَمَضَانَ عَنَّا وَ قَدْ قِيلَتْ فِيهِ صِيَامَنَا وَ قِيَامَنَا وَ زَكَيْتَ فِيهِ أَعْمَالَنَا وَ غَفَرْتَ فِيهِ ذُنُوبَنَا وَ أَجَزَلْتَ فِيهِ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ نَصِيبَنَا فَإِنَّكَ الْإِلَهَ الْمُجِيبُ وَ الرَّبَّ الْقَرِيبَ [الرَّقِيبَ] وَ أَنْتَ يَكُلُّ شَيْءٌ عِ حُجِيطُ.

و کریم ترین کریمان، بر محمد و اهل بیت پاکش درود فرست و روزه ما را پذیرفته بدار و به نیکی و تقوا پیوندش ده، و همچنین کوشش ما را مورد قدردانی، و شب زنده داری ما را پذیرفته و قرائتمان را بالا رفته، و دعایمان را اجابت شده قرار ده و ما را به عاقبت به خیری هدایت کن، و از دشواری برکنارمان بدار و ما را برای آسانی آماده ساز و درجاتمان را بالا بر، و حسناتمان را دوچندان کن و روزه و نماز ما را بپذیر و دعا های مان را شنوا باش، خطاهایمان را بیامرزد و از گناهمان درگذر و ما را از عاملان رستگار قرار ده و از غضب شدگان و گمراهان قرار مده، تا ماه رمضان از ما سپری گردد چنان که روزه ها و شب زنده داری مان را در آن پذیرفته باشی و کردارمان را در آن پاکیزه و گناهانمان را در آن مورد آمرزش قرار داده و سهم ما را در آن از هر خیری فراوان ساخته باشی، به یقین تویی معبود اجابت کننده دعاها و پروردگار نزدیک به بندگان و تویی احاطه کننده بر هر چیز.

هفتم: خواندن دعای چهل و چهارم صحیفه سجاده.

هشتم: خواندن دعایی که حضرت رسول(ص) در شب اول ماه رمضان می خوانند که این دعا به شرح زیر است:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَكْرَمَنَا بِكَ أَيُّهَا الشَّهْرُ الْمُبَارَكُ. اللَّهُمَّ قَقْوْنَا عَلَى صِيَامِنَا وَ قِيَامِنَا، وَ تَبَّتْ أقدامنا، وَ انصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْوَاحِدُ قَلَا وَ لَدَّ لَكَ، وَأَنْتَ الصَّمَدُ قَلَا شَيْءَ لَكَ، وَأَنْتَ الْعَزِيزُ قَلَا يُعْرَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْعَنِيُّ وَأَنَا الْقَفِيرُ، وَأَنْتَ الْمَوْلَى وَأَنَا الْعَبْدُ، وَأَنْتَ الْعَفْوُ وَأَنَا الْمُذْتَبُّ، وَأَنْتَ الرَّحِيمُ وَأَنَا الْمُخْطِئُ، وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَأَنَا الْمَخْلُوقُ، وَأَنْتَ الْحَيُّ وَأَنَا الْمَيِّتُ، أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي وَ تَرْحَمَنِي وَ تَجَاوَزَ عَنِّي إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ سپاس خدای را که به وسیله تو ای ماه مبارک، ما را گرمی داشت. خدایا، ما را بر روزه و شب زنده داری مان نیرو بخش و گام هایمان را استوار کن و بر کافران پیروزمان گردان. خدایا تو یگانه ای پس برایت فرزندی نیست و تو بی نیازی پس شبیهی برایت نمی باشد و تویی عزیز و چیزی عزیزت نکند و تویی بی نیاز و من تهیدستم و تویی مولا و من بنده ام و تویی آمرزنده و من گناهکارم و تویی مهربان و من خطاکارم و تویی آفریننده و من آفریده ام و تویی زنده و من مرده ام، از تو درخواست می کنم به مهرت که مرا بیامرزی و به من رحم کنی و از من درگذری، همانا تو بر هر چیز توانایی.»

نهم: خواندن دعای جوشن کبیر و حج نیز در این شب توصیه شده است.

اعمال روز اول ماه رمضان:

۱- غسل کردن

۲- صدقه دادن

۳- خواندن دو رکعت نماز که در رکعت اول حمد و اِنَّا فَتَحْنَا و در رکعت دوم حَمْد و هر سوره که بخواهیم قرائت شود.

۴- بعد از طلوع فجر ماه رمضان نیز خواندن این دعا از امام صادق(ع) توصیه شده است که می فرماید: اللَّهُمَّ قَدْ حَضَرَ شَهْرُ رَمَضَانَ وَ قَدْ افْتَرَضْتَ عَلَيْنَا صِيَامَهُ وَ انزَلْتَ فِيهِ الْقُرْآنَ هُدًى لِلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَ الْفُرْقَانِ اللَّهُمَّ اَعِنَّا عَلَى صِيَامِهِ وَ تَقَبَّلْهُ مِنَّا وَ تَسَلِّمْهُ مِنَّا وَ سَلِّمْهُ لَنَا فِي يَسْرٍ مِنْكَ وَ عَافِيَةٍ اِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ خدایا ماه رمضان آمد و تو واجب کرده ای بر ما روزه این ماه را و فرو فرستادی در آن قرآن را که راهنمای مردم است و حجت هایی از هدایت و تمیز حق و باطل است خدایا کمک بده ما را بر روزه آن و آن را از ما بپذیر و سالم بدار ما را در این ماه و از این ماه و آن را نیز برای ما سالم گردان در آسانی و تندرستی که براستی تو بر هر چیز قادری ای بخشاینده مهربان.

۵- کثرت تلاوت قرآن نیز از توصیه شده ترین اعمال ماه رمضان است.